

Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Соціально-гуманітарний факультет
Кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

**ОСНОВИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ**

Міждисциплінарна курсова робота

студентки 4 курсу групи ДІД-41
Галузі знань 02 Культура і мистецтво
Спеціальності 029 «Інформаційна,
бібліотечна, та архівна справа»

Ганжа М.Б.

Керівник ст. викладач, к.е.н. Патряк О.Т.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

_____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

_____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Тернопіль – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	
1.1. Суть та необхідність інформатизації діяльності органу місцевого самоврядування.....	7
1.2. Нормативно-правове забезпечення роботи з інформацією в органах місцевого самоврядування	11
1.3. Зарубіжний досвід надання електронних адміністративних послуг.....	14
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	
2.1. Функції інформаційного забезпечення діяльності органу місцевого самоврядування	19
2.2. Форми та методи інформатизації органів місцевого самоврядування.....	23
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	
ВИСНОВКИ.....	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	36

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. .Однією з умов ефективної діяльності органів місцевого самоврядування у XXI сторіччі є використання можливостей інформаційного суспільства, яке створює єдиний інформаційний простір, що характеризується мінливою та високою інтенсивністю інформаційних процесів.

Відповідно до Конституції України наша держава є соціальною державою, яка ставить перед собою мету створення всіх умов для гідного життя своїх громадян. При цьому час і технології диктують свою волю політичним інститутам суспільства, змушуючи останні переорієнтувати свою діяльність з урахуванням думки кінцевих одержувачів державних і муніципальних послуг. При цьому, як показує зарубіжний досвід, найбільш ефективним на сьогоднішній день є надання послуг в електронній формі. Багато в чому це пов'язано з тим, що вона дозволяє, як мінімум, заощадити час для отримання потрібного результату і уникнути необхідності особистого звернення до органів державної влади.

Реалізація отримання державних послуг в електронній формі - крок Української держави до підвищення рівня довіри населення до влади. Знеособлення процедури взаємодії громадян з держорганами та органами місцевого самоврядування сприяє зниженню корупції та підвищенню якості послуг. Відставання у використанні органами влади інформаційних технологій при взаємодії з громадянами підштовхнули уряд України до розробки і реалізації державної політики в сфері інформатизації надання державних послуг. Іншими словами, до цілеспрямованої діяльності по впровадженню сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування з метою забезпечення можливості надання в електронному вигляді державних і муніципальних послуг мешканцям

Перехід до інформаційного суспільства не є можливим без безпосередньої участі державних органів та структур, які вимушені

модернізувати свої взаємовідносини з громадянами та бізнесом, з метою забезпечення підвищення ступеня задоволеності населення обслуговуванням, підвищення інформаційної відкритості, прозорості та підзвітності діяльності органів державного управління, зниження адміністративних бар'єрів для бізнесу.

Задоволення інформаційних потреб органів місцевого самоврядування призвело до усвідомлення необхідності створення інформаційноаналітичних систем на основі сучасних інформаційних технологій, які дозволяють автоматизувати обробку інформаційних масивів та забезпечити оперативний доступ до них якнайширшому колу службовців органів місцевого самоврядування. Відтак інформатизація органів місцевого самоврядування повинна розглядатись як постійний технологічний процес, що забезпечує своєчасну обробку інформаційних запитів і сприяє прийняттю оптимальних рішень. Інформаційні технології надають нові можливості, які не можна реалізувати у традиційних адміністративних процесах, це гарантована можливість доступу суспільства до інформації, контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування. В цьому контексті питання удосконалення інформаційного забезпечення організації діяльності органу місцевого самоврядування є актуальним.

Зазначені обставини актуалізують потребу в удосконаленні інформаційного забезпечення організації діяльності органу місцевого самоврядування.

Науково-методична база роботи: серед таких досліджень необхідно відзначити роботи В. Бакуменка, Ю. Ковбасюка, М. Корецького, Д. Неліпи, О. Поважного, В. Токаревої та ін. Проблема впровадження в систему державного управління технологій електронного врядування досліджувалась Р. Августиним, А. Барановим, М. Бутком, І. Клименко, Д. Норрісом та М. Муном, А. Семеновим, В. Цимбалюком, С. Чукут, О. Шевчук та ін. Існуюча науково-методична база стала основою для даної роботи.

Мета дослідження полягає є теоретичне обґрунтування і розробка науково-методичних підходів та інструментарію впровадження інформатизації органів місцевого самоврядування.

Відповідно до поставленої мети були визначені **основні завдання**:

- визначити суть та необхідність інформатизації діяльності органу місцевого самоврядування;
- зазначити нормативно-правове забезпечення роботи з інформацією в органах місцевого самоврядування;
- розглянути зарубіжний досвід надання електронних адміністративних послуг;
- дослідити функцію інформаційного забезпечення діяльності органу місцевого самоврядування;
- розкрити форми та методи інформатизації органів місцевого самоврядування;
- проаналізувати шляхи вдосконалення організації інформаційного забезпечення діяльності органу місцевого самоврядування.

Об'єктом дослідження є процес інформатизації органів місцевого самоврядування.

Предметом дослідження є науково-теоретичні та організаційно-методичні аспекти вдосконалення інформаційного забезпечення організації діяльності органу місцевого самоврядування.

Методи дослідження. Теоретичну та методологічну основу дослідження складають праці вітчизняних і зарубіжних вчених, які охоплюють широкий спектр питань щодо інформаційних аспектів публічного управління та ефективності електронного урядування. Для досягнення поставленої мети в роботі застосовано низку сучасних методів дослідження: абстрактно-логічний метод (для визначення сутності основних теоретичних понять і категорій), структурно-функціональний метод (для визначення складових роботи з інформацією в органах місцевого самоврядування); методи аналізу та синтезу

(для формування концептуальних положень удосконалення роботи з інформацією в органах місцевого самоврядування).

Структура та обсяг курсової роботи. Курсова робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел (31 найменування). Загальний обсяг роботи становить 36 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

1.1. Суть та необхідність інформатизації діяльності органу місцевого самоврядування

Сучасний розвиток інформаційно-комунікативних технологій спричинив суттєве зростання обсягів продукованої інформації, але при цьому вплинув на скорочення термінів і витрат на її отримання та обробку, мінімізував значення просторових обмежень, призвів до інтенсифікації взаємодії між учасниками соціокомунікативних процесів. Окреслені трансформації обумовлюють структурні перетворення всередині суспільства та держави, створюють нові можливості для оптимізації діяльності окремих органів місцевого самоврядування та структур державного управління в цілому. Крім очевидного збільшення кількісних характеристик інформації, що використовується органом місцевого самоврядування, внутрішніх і зовнішніх зв'язків державних структур, відбувається якісна зміна [1].

Успішна інформаційна діяльність органів місцевого самоврядування є нині необхідною умовою існування і розвитку держави. Необхідність інформаційної діяльності в публічному управлінні визначається кількома обставинами. По-перше, публічне управління як діяльність з переробки інформації характеризується зростаючими обсягами різнопланової інформації, яка непридатна для безпосереднього її використання, а потребує спеціальної переробки у світлі прийнятої парадигми управління. По-друге, сучасне публічне управління стає все більш динамічним і ситуативним, що приводить до зростаючої потреби в знанні, у відомостях, які дозволили б ухвалити правильне рішення щодо виходу з даної ситуації.

Розгляд інформації як засобу організації управління соціальними системами є найприйнятнішим з позицій державного управління. Інформація в управлінні соціальними системами – це «відповідним чином документовані або привселюдно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються в

суспільстві, державі й навколишньому природному середовищі та які використовуються в управлінській діяльності» [5, с. 25]. Розглядаючи роль інформації в публічному управлінні, сучасна наука нагромадила значну кількість підходів, які висвітлюють різні аспекти питання.

Перш за все слід звернутися до системно-кібернетичної методології, оскільки її здобутки широко використовуються в якості методологічного базису у більшості наук, в т.ч. науці державного управління. А. Моль характеризує інформацію як кількість непередбачуваного, яке міститься у повідомленні, наслідуючи зв'язок інформації поняттям «ентропія», під яким розуміється кількісна характеристика інформації як ступінь невизначеності стану системи, що знімається при отриманні інформації (К. Шеннон). В роботі Н. Вінера інформація – це поняття, що відображає зміст, отриманий від зовнішнього світу в процесі пристосування до нього. В контексті даного підходу інформація виступає як сукупність даних про певний об'єкт та уявлення про залежність між ними (М. Алексєєва); потік повідомлень (І. Нонака); виокремлена і впорядкована частина даних, оброблена для використання (Р. Акофф) [14].

Досить важливий прикладний аспект трактування інформації, який щільно пов'язаний як з вищезгаданими антропоцентричним підходом, так і з підходом, який в якості основи бере поняття «дані», розкрито в дослідженні Є. Коломієць: інформація – це знання (дані), включені безпосередньо в комунікативний процес [13].

Варто зауважити, що в законодавстві України поняття інформації не є однозначним (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Тлумачення поняття «інформація» в законодавстві України

Законодавчий акт	Визначення поняття «інформація»
Закон України «Про інформацію»	Інформація – документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому середовищі
Цивільний кодекс України	Інформацією є документовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що мали або мають місце у суспільстві, державі та навколишньому середовищі
Закон України «Про телекомунікації»	Інформація – відомості, подані у вигляді сигналів, знаків, звуків, рухомих або нерухомих зображень чи в інший спосіб.
Закон України «Про захист економічної конкуренції»	Інформація – відомості в будь-якій формі й вигляді та збережені на будь-яких носіях (у тому числі листування, книги, помітки, ілюстрації (карти, діаграми, органограми, малюнки, схеми тощо), фотографії, голограми, кіно-, відео-, мікрофільми, звукові записи, бази даних комп'ютерних систем або повне чи часткове відтворення їх елементів), пояснення осіб та будь-які інші публічно оголошені чи документовані відомості.
Закон України «про захист інформації в автоматизованих системах»	Інформація в автоматизованих системах – сукупність усіх даних і програм, які використовуються в автоматизованих системах незалежно від засобу їх фізичного та логічного представлення.

Якщо в Законі України «Про інформацію» [23] трактування даного поняття здійснено в наступному вигляді: інформація – задокументовані або публічно розголошені відомості про події та явища, що відбуваються в суспільстві, державі та оточуючому природному середовищі, тобто зроблено акцент на даних і підкреслюється комунікаційний аспект; в Законах «Про телекомунікації» [26] та «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [21] 8 визначення надається дуже стисло; то в Законі «Про захист економічної конкуренції» конкретизуються форми інформації.

Чинниками, які сприяють інтенсифікації інформаційної діяльності, виступають, з одного боку, те, що сьогодні створюються сотні електронних банків даних, які містять найрізноманітніші відомості, а з другого – той факт, що сьогодні уже створені, застосовуються та удосконалюються вельми ефективні методи опрацювання різноманітної інформації [1]. Але існує ціла

низка чинників об'єктивного характеру, що ускладнюють процес інформаційної роботи. До їх числа, зокрема, включають:

- неточність і неповноту інформації, з якою мають справу орган влади, що породжуються недостатністю ресурсів для її отримання, та браком взаємодії між органами влади, законодавчими обмеженнями на доступ до інформації;
- обмеження часу, відведеного на прийняття управлінських рішень, незалежно від складності питання та обсягу інформації;
- багатокритеріальність в процесі прийняття управлінських рішень, характерна для органів влади всіх рівнів;
- недостатній рівень культури виконання та використання інформаційно-аналітичних матеріалів, що забезпечують діяльність органів влади [8].

За цих умов реалізація окремих складових інформаційного забезпечення публічного управління потребує інтерактивного характеру, оскільки така інтерактивність дозволяє уникнути низки з наведених обмежень і, за висловом В. Дрешпака, «створює умови для запровадження такого звичного для розвинутих країн світу явища як електронна демократія – тобто можливість кожної людини брати участь у формуванні та реалізації державної політики, прийнятті рішень органами влади, використовуючи при цьому інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) для двостороннього інтерактивного зв'язку між державою (органами влади) та громадянами» [10, с. 41].

Зазначені обставини визначають доцільність реалізовувати інформаційне забезпечення публічного управління паралельно з впровадженням е-урядування. Електронний уряд – система публічного управління, яка, з метою підвищення ефективності своєї діяльності, зорієнтована на максимальне реальне впровадження та використання новітніх досягнень науки і техніки, зокрема у сфері інформаційних технологій – має інструментальний характер; його основною складовою виступає єдина інфраструктура міжвідомчої автоматизованої інформаційної взаємодії, у реальному масштабі часу, органів місцевого самоврядування та органів місцевого самоврядування між собою, з громадянами і суб'єктами господарювання.

Впровадження технологічних та інформаційних правил надання адміністративних послуг дозволяє: оптимізувати схеми прийому заяв; гарантувати дотримання термінів розгляду заяв; підвищити якість експертизи документів; скоротити терміни проходження документів на кожному етапі; оперативно обмінюватися інформацією із заявником ; перейти на електронну взаємодію при напрямізапитів, заяв про виправлення технічних помилок і отримання відповідей у вигляді відомостей або документів в електронному вигляді, що виключає паперовий документообіг і дозволяє скоротити терміни для отримання інформації [12, с. 42].

Таким чином, під інформаційним забезпеченням органів місцевого самоврядування варто розуміти особливий вид інформаційної діяльності, що здійснюється інформаційними підрозділами органів влади на базі сучасних інформаційно– комунікаційних технологій, та передбачає збирання, обробку, аналіз інформації з метою отримання даних, які лягають в основу реалізації державно-управлінських рішень і надання адміністративних послуг. Слід наголосити, що в інформаційній діяльності органів місцевого самоврядування (ОМС) актуалізується наявність певних суперечностей і проблем.

1.2. Нормативно-правове забезпечення роботи з інформацією в органах місцевого самоврядування

Особлива увага в структурі інформаційної діяльності органів місцевого самоврядування надається її регулюванню, що здійснюється відповідними нормативно-правовими актами. На сьогодні реалізація державної політики в зазначеній сфері здійснюється на основі Конституції України, Законів України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про електронний цифровий підпис», «Про Національну програму інформатизації», «Про державну статистику», «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки», «Про звернення громадян», Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції розвитку електронного

урядування в Україні», Постанова КМУ «Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд» та ін

Закон України «Про інформацію» [23] регулює відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації. У ньому зазначено, що основними напрямками державної інформаційної політики є: забезпечення доступу кожного до інформації; забезпечення рівних можливостей щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації; створення умов для формування в Україні інформаційного суспільства; забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб'єктів владних повноважень; створення інформаційних систем і мереж інформації, розвиток електронного урядування; постійне оновлення, збагачення та зберігання національних інформаційних ресурсів; забезпечення інформаційної безпеки України; сприяння міжнародній співпраці в інформаційній сфері та входженню України до світового інформаційного простору.

Закон України «Про Національну програму інформатизації» визначає загальні засади формування, виконання та коригування Національної програми інформатизації, що, у свою чергу, визначає стратегію розв'язання проблеми забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально-економічної, екологічної, науково-технічної, оборонної, національно-культурної та іншої діяльності в сферах загальнодержавного значення [25].

Слід зазначити, що Національна програма інформатизації включає: Концепцію Національної програми інформатизації, сукупність державних програм з інформатизації, галузеві програми та проекти інформатизації, регіональні програми та проекти інформатизації, програми та проекти інформатизації органів місцевого самоврядування.

Закон України «Про електронні документи та електронний документо-обіг» установлює організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів [20]. Дія цього Закону поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання,

одержання, зберігання, оброблення, використання та знищення електронних документів. Відповідно до Закону передавання електронних документів здійснюються автором або посередником в електронній формі за допомогою засобів інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних систем або шляхом відправлення електронних носіїв, на яких записано цей документ. Порядок електронного документообігу визначається державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності згідно із законодавством.

Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [21] регулює відносини у сфері захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах. Вимоги до забезпечення захисту державних інформаційних ресурсів або інформації з обмеженим доступом устанавлюються Кабінетом Міністрів України. Державні органи в межах повноважень за погодженням відповідно із спеціально уповноваженим центральним органом місцевого самоврядування з питань організації спеціального зв'язку та захисту інформації або підпорядкованим йому регіональним органом устанавлюють особливості захисту державних інформаційних ресурсів або інформації з обмеженим доступом.

Закон України «Про захист персональних даних» [22] регулює правові відносини, пов'язані із захистом і обробкою персональних даних, і спрямований на захист основоположних прав і свобод людини і громадянина, зокрема права на невтручання в особисте життя, у зв'язку з обробкою персональних даних. Цей Закон поширюється на діяльність з обробки персональних даних, яка здійснюється повністю або частково із застосуванням автоматизованих засобів, а також на обробку персональних даних, що містяться в картотеці чи призначені для внесення до картотеки, із застосуванням неавтоматизованих засобів.

Закон України «Про доступ до публічної інформації» [24] визначає порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що

знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, та інформації, що становить суспільний інтерес. Метою цього Закону є забезпечення прозорості та відкритості суб'єктів владних повноважень і створення механізмів реалізації права кожного на доступ до публічної інформації. Для забезпечення збереження та доступу до публічної інформації документи, що знаходяться у суб'єктів владних повноважень, підлягають обов'язковій реєстрації в системі обліку.

Положення про систему електронної взаємодії органів місцевого самоврядування визначає засади створення, впровадження та забезпечення функціонування системи електронної взаємодії органів місцевого самоврядування. Супутній Порядок роботи з електронними документами через систему електронної взаємодії органів місцевого самоврядування з використанням електронного цифрового підпису встановлює загальні правила створення, відправлення, передавання, одержання, оброблення, використання, зберігання електронних документів та електронних копій паперових документів, на які накладено електронний цифровий підпис, які не містять інформацію з обмеженим доступом, Секретаріатом Кабінету Міністрів України, міністерствами, іншими центральними органами місцевого самоврядування, місцевими органами місцевого самоврядування через систему електронної взаємодії органів місцевого самоврядування. Створення такої глобальної системи, безумовно, амбіційний та перспективний проект, що у подальшому принесе багато благ та модернізує і прискорить процес обміну інформацією між органами місцевого самоврядування [18, с. 52-53].

Отже, інформаційне забезпечення місцевого самоврядування – це особливий вид інформаційної діяльності, що здійснюється інформаційно-аналітичними підрозділами органів місцевого самоврядування на базі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, та передбачає збирання, обробку, аналіз інформації з метою отримання даних, які лягають в основу реалізації державно-управлінських рішень і надання адміністративних послуг. Інформаційне забезпечення організації місцевого самоврядування виконує такі

основні групи функцій: моніторинг ситуації та запитів, експертно-аналітичне забезпечення, збирання та первинне опрацювання інформації, створення системи автоматизованої підтримки аналітичних досліджень, створення системи автоматизованої підтримки надання адміністративних послуг.

1.3. Зарубіжний досвід надання електронних адміністративних послуг

Інформаційні технології широко використовуються органами місцевого самоврядування в зарубіжних країнах: США, Великій Британії, Швеції, Данії, Норвегії, Катарі, Об'єднаних Арабських Еміратах, Латвії, Естонії, Чехії та ін., що активно підтримується Окінавською хартією глобального інформаційного суспільства. Але ідея інформатизації місцевих органів управління набула поширення лише в тих країнах, де держава тривалий час формувалася як соціально орієнтована. В Україні процеси інформатизації та соціалізації відбуваються паралельно, що породжує зазначені проблеми.

Характерними рисами європейської моделі адміністративних послуг з точки зору організації їх надання є наступні:

- 1) єдність - спільні (єдині) базові принципи моделі ЄС забезпечують сумісність побудованих на її основі «національних» моделей країн-учасниць;
- 2) універсальність - єдина методологічна і технологічна платформи сприяють інтеграції до процесу надання адміністративних послуг кожного існуючого або новоствореного органу управління на будь-якому рівні (субнаціональний, національний, наднаціональний);
- 3) гнучкість - складові моделі максимально спрощують і раціоналізують систему відносин між суб'єктами процесу надання адміністративних послуг, водночас, уникаючи дублювання функцій [3, с.114].

В Європі ще на початку 1970-х років почали активно говорити про публічну оцінку дій влади, що була ініційована для вирішення проблем економічної стагнації, кризи управління та зниження рівня задоволеності населення діями влади. В таких країнах, як Великобританія, Нідерланди,

Швеція, Фінляндія, США, Канада давно вже почали проводити дослідження роботи влади (опитування, анкетування, інтерактивне голосування).

У зв'язку з тим, що значна частина громадян нашої держави частково або повністю незадоволені обслуговуванням у державних структурах, для підвищення якості адміністративних послуг необхідно вивчати думку та побажання громадян не лише через зворотній зв'язок з державним органом чи органом місцевого самоврядування, а й через громадські організації. Необхідно досліджувати, в першу чергу, ініціативи громадськості європейських країн, щоб пізніше використовувати їх позитивний досвід і в нашій державі.

На думку Т. О. Буренко доцільно запровадити модель формування системи надання адміністративних послуг органами державної влади в Україні на основі досвіду країн Західної Європи, США, Канади, Нової Зеландії та інших країн з питань розбудови сервісної держави. Ці країни починаючи з кінця ХХ ст. використовували різні форми та моделі перетворень у рамках концепцій врядування («governance») та нового публічного менеджменту («new public management»).

Для України доречно використовувати елементи трьох основних моделей:

- американської (США) - створення управління заново (reinvention);
- вестмінстерської (Великобританія та Нова Зеландія) - побудова нового державного менеджменту (new public management);
- європейської (насамперед Французької республіки) - нове публічне адміністрування (new public administration).

Зазначена модель формування системи надання адміністративних послуг у нашій державі передбачає розподіл організаційних структур на три групи: вироблення політики щодо адміністративних послуг, надання адміністративних послуг, оцінювання системи надання адміністративних послуг органами державної влади.

Найбільш прийнятною для України є Європейська модель. На конституційному рівні в країнах - членах ЄС спостерігається закріплення основних принципів відносин держави і громадянина на основі їх взаємної

відповідальності. Зважаючи на відсутність єдиного нормативно-правового акта щодо регулювання адміністративних послуг на рівні ЄС, правове регулювання в цій сфері характеризується національними особливостями країн - членів ЄС, на формування яких справили вплив європейські адміністративні традиції.

На відміну від української правотворчої практики, у більшості держав - членів ЄС правове регулювання надання адміністративних послуг здійснюється на рівні законів або кодифікованих нормативноправових актів, що поширюють свою дію на всю сферу адміністративно-процедурних відносин, включаючи адміністративні послуги. Ряд питань нормативно-правового регулювання надання адміністративних послуг визначено в локальних актах органів місцевого самоврядування, які зазвичай мають широкий обсяг повноважень у цій сфері та несуть відповідальність за якість їх надання. Вагоме значення для регулювання надання публічних послуг у країнах ЄС відіграють міжнародні та європейські нормативно-правові акти, прийняті керівними органами Організації Об'єднаних Націй, Ради Європи та інших міжнародних і європейських регіональних організацій. Особливістю правового регулювання надання адміністративних послуг у країнах ЄС є вплив на правозастосовну практику правових норм, що сформовані в рішеннях Суду ЄС та Європейського суду з прав людини, та стосуються відносин органів публічної адміністрації з фізичними та юридичними особами [16, с.7-8].

Забезпечення надання електронних адміністративних послуг в Україні повинно здійснюватися через ефективне правове регулювання, створення відповідної інфраструктури надання адміністративних послуг в електронній формі, закріплення однакової юридичної сили результатів надання адміністративних послуг у письмовій формі на паперових носіях та в електронній формі, а також здійснення спеціального навчання державних службовців тощо [16, с.9-10].

Досвід розвинутих країн відзначає також й економічний ефект від впровадження «електронного уряду», оскільки «електронне урядування» обходиться значно дешевше для державного бюджету, ніж звичайне

урядування, що є вкрай важливим в умовах світової кризи. Слід зазначити, що у західних країнах, посилення контролю громадян над урядом, знаходиться на першому плані, для чого вводяться публічні оціночні показники його діяльності. В Україні таких програм поки ще немає. Однак, на нашу думку, тільки держава може вирішити завдання створення нових механізмів в режимі онлайн, які оптимізують спілкування громадян з владними структурами.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

2.1. Функції інформаційного забезпечення діяльності органу місцевого самоврядування

Для органу місцевого самоврядування як публічної влади вкрай важливим є не лише результати діяльності, а й обізнаність громадськості про роботу місцевої влади, її досягнення, основні проблеми та виклики, що стоять перед громадою, про позицію органу місцевого самоврядування з ключових питань. Успіх будь-якої фахової та результативної діяльності може бути зведений нанівець, якщо ця діяльність не матиме фахового інформаційного супроводу.

Функцію інформаційного забезпечення діяльності органу місцевого самоврядування покладено на інформаційний підрозділ. Загальною метою роботи інформаційного підрозділу є створення позитивного та динамічного іміджу органу місцевого самоврядування через забезпечення відкритості його діяльності та налагодження конструктивних зв'язків з громадськістю, засобами масової інформації, політичними партіями, організаціями громадянського суспільства[30].

Діяльність інформаційного підрозділу чітко регламентована внутрішніми документами. Насамперед - це положення про сектор інформаційно-програмного забезпечення органу місцевого самоврядування, де визначаються основні функції та завдання, обов'язки керівництва сектору.

Інформаційний підрозділ покликаний здійснювати інформаційний супровід діяльності органу місцевого самоврядування, забезпечує для органу місцевого самоврядування зворотній зв'язок, коли збирає, обробляє та здійснює аналіз інформації, джерелами якої є ЗМІ, партії, громадські організації, інші громадські інститути.

Створення інформаційних продуктів є спільною роботою різних фахівців та підрозділів органу місцевого самоврядування. Офіційне оприлюднення актів структурних підрозділів органу місцевого самоврядування здійснюється на офіційній сторінці міської ради у мережі Інтернет. Інформаційна складова присутня не лише у діяльності сектору інформаційно-програмного забезпечення міської ради, а й у діяльності всіх інших структурних підрозділів органу місцевого самоврядування.

Всі вони також створюють інформаційні продукти самостійно чи у співпраці з іншими підрозділами. Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації» прямо передбачає заснування органами місцевого самоврядування для інформування про свою діяльність відомостей, бюлетенів, збірників, інформаційних листків тощо як офіційних видань [2].

З метою розвитку і впровадження сучасних інформаційних технологій у систему управління містом, якнайповнішого задоволення потреб населення, підприємств, установ, організацій в місті в об'єктивній, комплексній інформації про різні сфери суспільного життя міста, зміцнення міжнародних зв'язків, належного інформаційного забезпечення здійснення органами міського самоврядування своїх повноважень та інформування про свою діяльність, задоволення конституційних прав громадян на інформацію, побудови відкритого демократичного суспільства, розвитку підприємництва, необхідним є створення офіційної веб-сторінки.

Повноцінним заміником ЗМІ є інформаційні стенди, вони дешеві, не потребують витрат на обслуговування, легко поновлюються. На інформаційних стендах може вивішуватися дуже різна інформація - роз'яснення, інформація про діяльність органу самоврядування, довідкова інформація тощо.

Доведено, що розвиток інформаційного суспільства охоплює такі сфери, як накопичення національного, регіонального та локального (муніципального) інформаційного потенціалу; формування потужних джерел інформації і спеціальних баз даних на основі геоінформаційних систем або інших

технологій, що дозволяють накопичувати і зберігати різнобічну інформацію про країну, регіони, окремі території; визначення пріоритетних напрямів соціально-економічної, екологічної політики; удосконалення механізмів управління на національному, регіональному, місцевому рівнях; забезпечення вільного доступу до інформаційних мереж глобального і локального характеру. Серед багатьох проблем, пов'язаних із становленням й розвитком місцевого самоврядування, особливого значення набувають інформаційні аспекти муніципального управління, оскільки одним із найважливіших чинників підвищення дієвості органів місцевого самоврядування є впровадження у їх діяльність інформаційних технологій як засобу посилення аналітичної складової прийняття управлінських рішень [10].

Інформатизація місцевого самоврядування передбачає виконання низки послідовних дій: створення і забезпечення розвитку інформаційно-аналітичних, обчислювальних і автоматизованих систем, центрів і мереж; формування комплексу інформаційних технологій для збору, зберігання, аналізу та обробки інформації про соціально-економічний стан певної території; створення інформаційно-логістичних центрів з надання послуг населенню, керівникам різних рівнів, державним органам управління тощо. Ці дії виконуються за пріоритетними напрямками інформатизації діяльності органів місцевого самоврядування. В роботі з'ясовано загальні проблеми цих процесів: недостатній рівень комп'ютеризації; неналежне використання існуючих потужностей; відсутність єдиних інформаційних мереж муніципального утворення; необхідність інтеграції муніципальних інформаційних систем в системи більш високого рівня; відсутність обміну досвідом, координації при плануванні та виконанні робіт з інформатизації та автоматизації муніципального управління; слабкість матеріально-технічної бази; невідповідність управлінського складу.

У відповідності з Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» за органами місцевого самоврядування закріплені повноваження щодо надання основних послуг у сфері житлово-комунального господарства,

побутового, торгівельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку; у сфері будівництва, освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури і спорту; у сфері регулювання земельних відносин, охорони навколишнього природного середовища; у сфері соціального захисту населення, зовнішньоекономічної діяльності; у сфері забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян. Розрізняються організаційні форми надання послуг і способи їх надання. Так, організаційні форми надання послуг може бути представлені такими типами: децентралізація, делегування, передача повноважень, приватизація.

Аналіз послуг органів місцевого самоврядування дозволив класифікувати їх за способами надання і видами, виокремити індикатори оцінки й схеми надання з використанням сервіс-орієнтованої архітектури інформаційної системи, зробити висновок щодо можливості ефективного використання інформаційних технологій в управлінні територіями. Інформаційні технології слід розглядати як важливий інструмент управління розвитком галузево-функціональних комплексів на території муніципальних утворень та регулювання перебігу різноманітних процесів та явищ, що відбуваються на цьому рівні.

Важливим для органів місцевого самоврядування є питання визначення обсягу послуг населенню, для вирішення якого запропоновано комп'ютерну імітаційну модель попиту на послуги, а за основу прийнято клітковий автомат – мультиагентну систему. У роботі пропонується здійснювати надання послуг органів місцевого самоврядування на підставі рейтингу послуг, що дозволить точніше ідентифікувати потреби споживачів [28,с. 72].

Основним інструментом обґрунтування методів і напрямів інформатизації процесу управління конкретною територією є його інформаційна модель, яка враховує формування і наповнення місцевого бюджету, що потребує ефективної організації технічної частини справи, збір і обробку необхідної інформації, підготовку проекту бюджету, коригування даних, поточний контроль за використанням коштів. Розв'язання кожного з цих завдань

потребує достовірної інформації і налагодження комунікаційного зв'язку між органами місцевого самоврядування та населенням і громадськими організаціями.

Отже, одним з пріоритетів у розвитку відкритості між громадою та органом місцевого самоврядування є інформатизація самого органу місцевого самоврядування, яка має сприяти прозорості та відкритості влади, підвищенню ефективності праці чиновників, якісному наданню населенню різноманітних інформаційних послуг органами влади, демократизації виборчого процесу, інтеграції зі світовим інформаційним простором тощо. Для організації інформаційного забезпечення діяльності міської ради, необхідно провести зміни парадигми інформаційного забезпечення органу місцевого самоврядування, яка передбачає широке використання сучасних інформаційно комунікаційних засобів, передусім Інтернету, на всіх рівнях управління, перехід на електронний документообіг, об'єднання локальних мереж органів влади в інтегровану мережу, доступ державних службовців до Інтернету, а також уможливлення інтерактивної участі громадян у процесі прийняття рішень.

2.2. Форми та методи інформатизації органів місцевого самоврядування

Одним із пріоритетів України є розвиток інформаційного суспільства з електронним урядуванням, впровадження якого сприятиме створенню умов для ефективного відкритого і прозорого публічного управління. На порядку денному в Україні постало питання інтенсифікації впровадження і розвитку електронного урядування в усіх сферах життя суспільства, одним із важливих складників якого є електронний документообіг.

Аналізуючи історію впровадження електронного документообігу в Україні, слід відзначити, що розвиток перших технічних засобів автоматизації почався ще на початку 80-х років, але питання розвитку електронного документообігу були ще не на часі. Перші кроки України щодо впровадження

електронного документообігу розпочалися лише після здобуття незалежності, коли Україна почала активно входити в сучасний світ технологій [2].

Так, ще у 2003 році було прийнято надзвичайно важливі закони: «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Електронний цифровий підпис». Відзначено, що «електронний документ може бути створений, збережений, переданий або перетворений електронними засобами у візуальну форму подання шляхом відображення певних даних, які містить цей документ, електронними засобами або на папері у формі, придатній сприймання його змісту людиною» [20]. Під системою документообігу розглядається сукупність методів, засобів і персоналу, що підтримує документообіг у межах встановленого регламенту документообігу. А система автоматизації документообігу (система електронного документообігу) визначалася як «організаційно–технічна система, яка забезпечує процес створення, управління доступом, а також поширення електронних документів шляхом комп'ютерних мереж, а також їх контроль» [11].

Надзвичайно актуальним та важливим питанням є впровадження електронного документообігу в органах місцевого самоврядування. Основні проблеми, що стосуються інформаційно-аналітичного забезпечення ОМС, можна умовно поділити на дві групи: загальні, тобто властиві інформаційно-аналітичному забезпеченню діяльності будь-якого органу публічної влади та специфічні, обумовлені особливостями органів місцевого самоврядування в конкретній сфері, станом справ у даній сфері, тенденціями її розвитку та ін. [3, с. 156].

Існування загальних проблем зумовлено сучасним станом та тенденціями розвитку та впровадження інформаційно-аналітичного забезпечення у публічне управління, частковою уніфікованістю інформаційно-аналітичного забезпечення органів місцевого самоврядування та місцевого самоврядування та ін. За даними обстеження функціонуючих та створюваних інформаційно-аналітичних систем органів місцевого самоврядування було виділено типовий склад інформаційної бази підтримки функціонування цих органів, що включає:

інформацію про поточний стан об'єктів управління органу місцевого самоврядування; статистичну інформацію про стан об'єктів управління органу місцевого самоврядування; вхідні і вихідні документи; інформацію про планування повсякденної діяльності; кадрову інформацію органу місцевого самоврядування; інформацію з бухгалтерського обліку та загальногосподарську інформацію; інформацію про користувачів тощо [18].

Крім власних інформаційних структур, органи місцевого самоврядування використовують зовнішні бази даних, які містять необхідну інформацію для реалізації функцій цих органів і забезпечують стандартний доступ до них. До цих зовнішніх інформаційних ресурсів належать бази даних, що формуються міжвідомчими та інтегрованими інформаційно-аналітичними системами. Уніфікація стосується й інших складових інформаційно-аналітичних систем та процесів органів місцевого самоврядування, що пояснює одну з причин наявності загальних проблем щодо створення та запровадження інформаційноаналітичного забезпечення у публічне управління.

ак, серед загальних недоліків існуючої системи збирання та поширення інформації відзначають: значні витрати часу, великі обсяги та недостатню якість даних, у тому числі їх дублювання; відсутність класифікаторів, реєстрів, довідників; несвоєчасне, недиференційне надання інформації користувачам тощо [19, с. 13].

Серед основних причин, що обумовлюють недоліки, фахівці виділяють такі: формування відповідних функцій в органах місцевого самоврядування має несистемний, інтуїтивний, спонтанний характер; відсутня нормативно-правова база, що регламентує процес отримання оцінок діяльності органів влади зі сторони громадян; відсутні необхідні теоретичні розробки та методики ІС; не визначені організаційні форми впровадження ІС [15, с. 28].

Специфічні проблеми інформаційно-аналітичного забезпечення органів місцевого самоврядування обумовлені особливостями стратегічного планування та сферою його застосування, призначенням, функціями, завданнями, станом та тенденціями розвитку, характером та динамікою змін у зовнішньому

середовищі, насамперед у геополітичній, геоекономічній та геостратегічній ситуації, глобалізації, особливостями інформаційно-аналітичного забезпечення антикризових режимів стратегічного управління, необхідністю врахування проведення деякими державами спеціальних інформаційних операцій та ведення інформаційних війн проти України, специфікою роботи з інформацією з обмеженим доступом, особливостями системи критеріїв, показників та джерел інформації, рівнем агрегації даних тощо [15, с. 12].

Запровадження якісної та зручної системи інформаційного забезпечення в органах місцевого самоврядування є головною складовою неупередженої та професійної роботи системи публічного управління і виконання контролю за реалізацією рішень в цих органах.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Підвищення результативності діяльності органів місцевого самоврядування потребує розробки й реалізації концепції інформатизації певної території, яка має спрямовуватись на розширення можливостей щодо збирання, обробки, передачі, зберігання та своєчасного надання користувачам інформації, необхідної для обґрунтованого прийняття управлінських рішень, контролю за їх виконанням та оцінки наслідків управлінських дій.

Сьогодні в усьому світі спостерігається стрімкий розвиток інформаційних і комунікаційних технологій, впровадження нових ідей, перехід до нових можливостей та засобів зв'язку. Щоб надавати якісні послуги та обслуговувати потреби громадян, потрібно відмовлятися від застарілих методів обробки інформації та відповідати сучасним вимогам. Запровадження електронного документообігу є однією з таких істотних змін. Перехід на електронний документообіг значно скорочує часові витрати на виконання дій, не пов'язаних з обслуговуванням громадян: автоматичну реєстрацію документів, слідкуванню за їх переміщенням, контролюванню виконання документів тощо.

Впровадження систем електронного документообігу в органах місцевого самоврядування допомагає поліпшити прийняття управлінських рішень, прискорити взаємодію між органами влади, зробити обробку інформації більш якісною та швидкою. На жаль, наразі існує багато проблем на шляху до успішного використання системи електронного документообігу в Україні, які пов'язані, перш за все, із відсутністю ефективного механізму його впровадження, дотриманням принципів сумісності, налагодженням системи електронної взаємодії між органами влади і органами місцевого самоврядування, відповідністю технічної та технологічної баз сучасним потребам [31, с. 376].

Слід також відзначити, що окрім проблем з національною безпекою, переважна більшість систем електронного документообігу, які

використовуються в органах місцевого самоврядування України, не є досконалыми. Це зумовлено низкою проблем, які виникають під час їх використання. До найбільших проблем, пов'язаних з їх застосування можна віднести такі.

По-перше, переважна більшість систем мають клієнт-серверну структуру яка потребує виділений сервер з базами даних. Тому органам місцевого самоврядування, як зазначають фахівці, потрібно витратити кошти не лише на встановлення відповідної системи електронного документообігу, а й на окремий сервер для керування базами даних.

По-друге, надзвичайно важливим є захист інформації з обмеженим доступом та персональними даними. При використанні системи електронного документообігу має бути застосована комплексна система захисту інформації та проведена її державна експертиза. Згідно з Класифікацією автоматизованих систем (НД ТЗІ 2.5–005–99), подібна система класифікується як автоматизована система класу «2». Слід відзначити, що побудова системи комплексної системи захисту інформації та проходження нею державної експертизи доволі тривалий та затратний процес.

По-третє, однією із найпоширеніших проблем впровадження електронного документообігу в органах місцевого самоврядування є несумісність системи з існуючим програмним забезпеченням.

По-четверте, найбільш актуальною проблемою для налагодження електронної взаємодії органів місцевого самоврядування є несумісність систем електронного документообігу між собою. Це пояснюється відсутністю координації і системного підходу до впровадження електронного документообігу в органах місцевого самоврядування, а також до уніфікованих форматів даних.

По-п'яте, застаріла матеріально-технічна база органів місцевого самоврядування, зокрема наявні мережі та їх пропускна спроможність, відсутність обладнання робочого місця держслужбовця необхідною технікою тощо.

По-шосте, неготовність державних службовців працювати з системами електронного документообігу. Так, в деяких органах місцевого самоврядування існує практика паралельної реєстрації документа в паперовому та електронному вигляді, що призводить до порушення основних принципів документообігу таких, як принцип одноразового реєстрування документів [17, с. 50-51].

Намагаючись прискорити процес впровадження електронного урядування, починають використовувати різноманітні технології, зокрема технологію блокчейна. При цьому перевагами технології блокчейна є прискорення переходу до взаємодії між громадянами і владою без посередництва, прозорість операцій та взаємоконтроль над їх здійсненням.

Саме недосконалість сучасних систем електронного документообігу, на нашу думку, сприяє посиленню уваги до застосування в органах місцевого самоврядування України різноманітних блокчейн технологій. Блокчейн – це розподілена база даних, у якій зберігається інформація про кожну транзакцію, вироблену в системі. Дані зберігаються у вигляді ланцюжка блоків (звідси і назва – blockchain) з записами про транзакції. Їх неможливо підробити, так як кожен новий запис здійснює підтвердження вже існуючих ланцюжків. Щоб підробити дані, потрібно змінювати інформацію в усіх інших блоках. При цьому актуальна інформація про записи в системі зберігається у всіх її учасників й автоматично оновлюється при внесенні будь-яких змін. Розгалуженість і прозорість транзакцій – переваги блокчейна [6].

У Постанові Кабінету Міністрів України від 21 червня 2017 року зазначається, що «з 1 жовтня 2017 р. по 20 червня 2018 року буде проводиться пілотний проект із запровадження електронних земельних торгів територіальними органами Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру, що забезпечують здійснення повноважень щодо розпорядження землями сільськогосподарського призначення державної власності» [6]. Однак вже в жовтні 2017 році Міністерство аграрної політики та продовольства спільно з Державним агентством електронного урядування та Transparency

International Україна презентували оновлений Державний земельний кадастр, який розпочав роботу на технології блокчейн.

На думку урядовців, впровадження цієї технології дозволить забезпечити надійну синхронізацію даних, що унеможливить їх підміну в результатів зовнішнього втручання, гарантує прозорість, а також дасть можливість здійснювати суспільний контроль за системою. Всі витяги з кадастру переведено на технологію блокчейн. Можливість відстежувати операції в Державному земельному кадастрі може отримати будь-яка громадська організація, скачавши ноду-аудитора. Першою громадською організацією, яка отримала ноду-аудитора і почала використовувати блокчейн як засіб для публічного онлайн-контролю за реєстром стала Transparency International Україна. Слід відзначити, що нода-аудитор є незалежним компонентом блокчейн, виконує безперервний аудит всіх транзакцій мережі блокчейн державного земельного кадастру.

Отже, найбільшими перешкодами на шляху до ефективного впровадження систем електронного документообігу в органах місцевого самоврядування в Україні є: недотримання принципів сумісності при запровадженні систем електронного документообігу; відсутність налагодженої системи електронної взаємодії між органами влади; відсутність єдиних стандартів і вимог систем та форматів даних; неготовність державних службовців; подекуди застарілість матеріально-технічної бази, неспроможність мереж пропускати збільшений обсяг інформації; тривалий і затратний процес сертифікації програм, пов'язаний із захистом інформації тощо. Застосування блокчейн технологій, на нашу думку, за умов усунення недоліків допоможе вирішити зазначені проблеми, пов'язані з використанням електронного документообігу.

ВИСНОВКИ

Інформатизація органів місцевого самоврядування це особливий вид інформаційної діяльності, що здійснюється інформаційно-аналітичними підрозділами органів влади на базі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, та передбачає збирання, обробку, аналіз інформації з метою отримання даних, які лягають в основу реалізації державноуправлінських рішень і надання адміністративних послуг. Інформаційне забезпечення публічного управління виконує такі основні групи функцій: моніторинг ситуації та запитів, експертно-аналітичне забезпечення, збирання та первинне опрацювання інформації, створення системи автоматизованої підтримки аналітичних досліджень, створення системи автоматизованої підтримки надання адміністративних послуг.

Інформаційне забезпечення органів місцевого самоврядування має реалізовуватися в рамках інформаційної системи публічного управління паралельно з реалізацією проектів е-урядування. Уточнено визначення інформаційної системи місцевого самоврядування як сукупності архітектур, що на основі інформаційних технологій використовує комплекс методів збору та обробки інформації з зовнішніх та внутрішніх джерел, для забезпечення органу місцевого самоврядування вичерпною інформацією, необхідною для прийняття та реалізації державно-управлінських рішень і надання адміністративних послуг.

Інформаційна діяльність органів місцевого самоврядування як сукупність інформаційних дій, спрямованих на забезпечення реалізації функцій і повноважень органів місцевого самоврядування та задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави, засобами, що передбачено чинним законодавством України. Проаналізоване нормативно-правове забезпечення роботи з інформацією в органах місцевого самоврядування, зокрема низку законів України: «Про інформацію», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронний цифровий підпис», «Про

обов'язковий примірник документів», «Про Національну програму інформатизації», «Про телекомунікації», «Про Національну систему конфіденційного зв'язку», «Про захист інформації в автоматизованих системах» та ін., яке визнано достатнім для впровадження нових інформаційних технологій в органах місцевого самоврядування.

Найбільшими перешкодами на шляху до ефективного впровадження систем електронного документообігу в органах місцевого самоврядування в Україні є: недотримання принципів сумісності при запровадженні систем електронного документообігу; відсутність налагодженої системи електронної взаємодії між органами влади; відсутність єдиних стандартів і вимог систем та форматів даних; неготовність державних службовців; застарілість матеріально-технічної бази, неспроможність мереж пропускати збільшений обсяг інформації; тривалий процес сертифікації програм, пов'язаний із захистом інформації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Августин Р.Р., Богач Ю. А. Управління інформаційними зв'язками : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 241 с.
2. Августин Р. Інформаційний ресурс в публічному управлінні. Збірник матеріалів доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю «Публічне управління та регіональна політика в країнах Центральної та Східної Європи». Форос, 2012. С.210-214.
3. Августин Р.Р. Електронне врядування як інформаційна база забезпечення взаємодії влади і бізнесу. Збірник матеріалів доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю «Влада і бізнес: актуальні проблеми партнерства». Тернопіль, 2013. С.104-107
4. Авер'янов В. Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В. Б. Авер'янов, В. А. Деречь, М. І. Ославський та ін. ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. - К. : Юстиніан, 2007. - 288 с.
5. Бережной О. А. Інформаційно-аналітичне забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень. Актуальні проблеми економіки. 2014. № 9 (39). С. 25–29.
6. Блокчейн в земельному кадастрі України: позитивні моменти і підводні камені. ». [Електронний ресурс]. - Режим доступу :<https://forklog.com/blokchejn-v-zemelnom-kadastre-ukrainy-polozhitelnye-momenty-i-podvodnye-kamni/>
7. Всесвітня революція в державному управлінні - перспективи і виклики для України. Аналітичний центр «Академія». [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.academia.org.ua/index.php?p_id=46&id=599.
8. Двойленко І. В. Вирішення типових проблем впровадження систем електронного документообігу із застосуванням електронного цифрового підпису в органах державної влади. Державне управління: теорія і практика. 2018. №1 (7). [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://academy.gov.ua>.

9. Деля Ю. В. Інформаційне забезпечення органів публічного управління в процесі побудови правової держави : адміністративно–правовий аспект. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. 2013. № 1(2). С. 157– 162.

10. Інформаційно-аналітичне забезпечення органів місцевої влади : навч. посіб. / за ред. В. М. Дрешпака. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2014. 160 с.

11. Електронний документообіг та захист інформації : навч. посіб. / за ред. Н.В. Грицяк. К. : НАДУ, 2015. 84 с.

12. Карпенко О. Визначення та етапи розвитку електронних послуг державного управління в Україні. Новітні інформаційно-комунікаційні технології в модернізації публічного управління : зарубіжний і вітчизняний досвід : матеріали наук.–практ. семінару, 19 квітня 2013 р. Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2013. С. 41–44.

13. Коломієць Є. В. Інформаційно-аналітичне забезпечення органів виконавчої влади в контексті проблем державного управління. Державне будівництво. 2014. № 1. С. 1–8.

14. Копійка О. В. Інформаційна підтримка управлінських рішень в системі органів виконавчої влади. Науково–технічна інформація : наук.–практ. журнал. 2017. № 2. С. 6–12.

15. Машкаров Ю. Г. Електронне місто – інформатизація місцевого самоврядування (на прикладі м. Харкова). Актуальні проблеми державного управління. 2012. № 1. С. 26–35

16. Михайлюк Я. Б. Адміністративні послуги у країнах Європейського Союзу та України (порівняльно-правовий аспект): автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук. Спеціальність. 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / Яна Богданівна Михайлюк. - Запоріжжя, 2016. - 20 с.

17. Неліпа Д. В. «Урядування в мережі»: державно-управлінське ноу-хау Європейського Союзу. Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Управління. 2013. Вип. 4. С. 50–58.

18. Нестеренко О. В. Концептуальна модель інформаційно-аналітичної системи органа державної влади. Інформаційні технології і системи. 2013. Т. 6, № 1–2. С. 46–53.

19. Приймак Ю. Ю. Механізми управління національними інформаційними ресурсами України в електронному урядуванні : автореф. дис. ...канд. наук з держ. упр. К., 2012. 20 с.

20. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 трав. 2003 р. № 851–IV. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/851-15>.

21. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : закон України від 05.07.1994р. № 80/94–ВР. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр>

22. Про захист персональних даних : закон України № 2297–VI від 01.06.2010 р. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 34. С. 481. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>.

23. Про інформацію : закон України від 02.10.1992 р. № 2657–XII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

24. Про доступ до публічної інформації : закон України від 13.01.2011 №2939- VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.

25. Про Національну програму інформатизації : закон України № 74 / 98–ВР від 04. 02. 1998 р. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 27–28. С. 181. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>.

26. Про телекомунікації : закон України від 18.11.2003 р. № 1280–IV. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1280-15>.

27. Радченко С.В. Особливості систем електронного документообігу у державних органах України. Статті та повідомлення. 2013. С.39-53.

28. Риженко, О. Стратегічні пріоритети сучасного розвитку електронного урядування в Україні. Збірник наукових праць. 2015. Вип. 43. С. 99-103.

29. Сеніна А. О. Регуляторна політика держави в сфері адміністративних послуг: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Спеціальність 08.00.03 - економіка та управління національним господарством / Анастасія Олександрівна Сеніна. - Харків, 2016. - 208 с.

30. Соколов А. Інформаційні технології в організації інформаційноаналітичного забезпечення державного управління. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 5. С. 86–88.

31. Avhustyn R., Pasichnyk R., Susla M., Honchar L. Mathematical models of websites attendance and methods of its improvement. Experience of Designing and Application of CAD Systems in Microelectronics (CADSM), 2017 14th International Conference The, 375-377